

въ миналото и сегашното, при робство и свобода, въ полето на културата и на боя, въ село и въ градъ. Творчеството му е народна енциклопедия.

Дългият му житейски и творчески път му помогна да обхване не само много, едва ли не всичко отъ народното битие, но и да схване същественото, типично националното и да го предаде въ съвършено художествена форма на поколенията.

Цв. Минковъ.

Изъ в. „Миръ“

ОБОРИЩЕ

Оборище се намира въ Сръдна-гора, на северозападъ отъ гр. Панагюрище, центъръ на четвъртия революционенъ окръгъ. Пътътъ до Оборище е около два часа. На около сж селата: Мечка, Поибрене, Петричъ и др.

Това потайно мѣсто се наричало „Оборище“, защото служило като естественъ оборъ за ношуване на добитъка.

Самото мѣсто е между две високи бърда въ долината край бистрия студень планински потокъ отъ малката рѣчица Люлековица, която образува Банската рѣка, дѣсенъ притокъ на р. Луда-Яна. Това е закрито кѣтче, заобиколено съ гора, а посрѣдата полянка съ нѣколко високи буки. Освенъ върхътъ на противоположното бърдо и малка частъ отъ небосклона, нищо друго не може да се види отъ Оборище.

Ржководителътъ на възстанието *Георги Бенковски*, решилъ да свика едно народно събрание отъ представителитъ на всички мѣстни комитети отъ IV революционенъ окръгъ, което да опредѣли деня на възстанието. За това събрание било избрано „Оборище“ като най-потулно мѣсто.

Народнитъ представители пристигнали въ Панагюрище ужъ на пазаръ и тайно били препратени въ Оборище. Дошли пратеници отъ 58 села. Дошли и апостолитъ *Панайотъ Воловъ* и *Георги Икономовъ*. Другиятъ ржководител *Тодоръ Каблетковъ* отъ Копривщица заболѣлъ и неможалъ да дойде. Прочело се изпратеното отъ него писмо. Презъ априль 1876 година, когато пролѣтътъ покрила съ зеленина Сръдногорието, въ тихата лунна нощъ, народнитъ избраници пѣтували за Оборище.

Отъ Панагюрище тръгналъ *Бенковски* съ панагюрскитъ представители *Георги Нейчовъ*, *Ив. Мачевъ* и *Захарий Стояновъ*, *Крайчо воевода* съ петъ-шестима избрани юнаци и попъ *Грую* отъ с. Баня на конь, съ дълга сабля и на кръста му висяли два голѣми пицова. На край Панагюрище се присѣдинили къмъ тѣхъ 15—20 момци — конници, които увеличили свитата на Бенковски.

Пристигането на Бенковски съ дружината си въ Оборище, освѣтено съ много фенери и огньове, станало много тържествено. Дружината запѣла бунтовенъ маршъ и последвала попъ Грую, който прѣвъ стѣпилъ въ Оборище съ кръстъ въ рѣка. Бенковски билъ посрещнатъ съ радостни поздравии.

Председателъ на събранието е Бенковски. Попъ Грую чете молитва и заклева представителитъ въ кръста и кръстосанитъ сабля и револверъ. Цѣли три дни продължили буйнитъ разисквания по народното дѣло, когато всичко наоколо е заградено съ 400 души вѣрни възстаници, които не пропускали птичка да прехвъркне. Най-последъ, следъ буйната речъ на Бенковски, съ голѣмъ възторгъ Сръдногорското възстание било опредѣлено да се вдигне на първи май 1876 година (старъ стилъ). Поради предателство бунтътъ билъ обявенъ по-рано — на 20 априль (старъ стилъ) Възстанието се повдигнало въ Панагюрище, Копривщица, Клисурса, Брацигово, Перущица, Батакъ и много други мѣста, а така сжщо пламнало и отвѣдъ Стара-планина: Габрово, Батошево, Кръвеникъ, Севлиевско, Дръновския манастиръ и др.

Подъ развѣтото знаме на свободата и съ голѣмъ устремъ, народътъ воювалъ съ своята любима пѣсенъ:

„Боятъ настана, тупатъ сърдца ни,
Ето ги близо нашѣтѣ душмани.
Дързостъ, дружина, вѣрна сговорна,
Ние не сме вече рая покорна“.

Малко дни тържествувало възстанието противъ страшната тогава турска сила и оржие. Въпрѣки голѣмото самопожертвуване, юначество и решителностъ, възстаницитъ не могли да устоятъ въ неравната борба. То било потушено съ голѣма жестокостъ. Това сж били славни дни, макаръ на ужаси, кръвнини и опустошения...

Въ тази борба, българскиятъ народъ записалъ нови дати въ своята история: 13 априль